

Op Stage!

Handleiding docenten

Deze docentenhandleiding hoort bij het lespakket 'Op Stage', dat bestaat uit filmpjes en lesbrieven over stage lopen in het vmbo.

© Januari 2017

Teksten: Inktvis Teksten. Vormgeving: Qabana.

www.bekijkjetoekomstnu.nl/lobbox

Inhoudsopgave	Pag.
Deel 1 Algemene informatie	
Waarom stage-lessen?	3
Algemene lesdoelen	3
Werkwijze	3
Lespakket	3
Deel 2 Toelichting bij elke les	
Les 1 Waar wil je stage lopen?	4
Les 2 Hoe krijg je een stageplaats?	5
Les 3 Wat heb je geleerd?	7
Deel 3 Informatie voor scholen	
Hoe bouw je een stage-bestand op?	8
Hoe maak je effectief gebruik van stage-bezoeken?	8
Waarom reflecteren zo belangrijk is	9

Deel 1 – Algemene informatie

1. Waarom stage-lessen?

In het derde en vierde leerjaar gaan leerlingen op stage. Ze komen in aanraking met werk en beroepen. Vaak is de praktijk anders dan ze gedacht hadden.

Ze leren niet alleen veel over de beroepspraktijk maar ook over zichzelf. Stages leveren belangrijke ervaringen op, die kunnen bijdragen aan het maken van een juiste studiekeuze.

Met deze stage-lessen doorlopen leerlingen drie stappen:

1. Ze denken na over zichzelf en gaan op zoek naar een stageplek.
2. Ze bereiden zich goed voor en zorgen dat ze een stageplek krijgen.
3. Ze reflecteren op hun stage en gebruiken hun stage-ervaringen bij het maken van een goede studiekeuze.

Algemene lesdoelen

- Nadenken over je eigen kwaliteiten
- Op zoek gaan naar een stageplek en daarbij hulp durven vragen
- Jezelf kunnen presenteren met behulp van een CV, motivatiebrief en elevatorpitch

Werkwijze

Leerlingen hebben een computer, laptop of tablet nodig om de filmpjes te kunnen bekijken en informatie op internet te kunnen opzoeken. De vragen en opdrachten zijn zowel digitaal als in printvorm beschikbaar. Als u de lessen klassikaal wilt behandelen, dan kunt u het lesmateriaal op het smartboard laten zien. Voor beide werkvormen, individueel en klassikaal, is een internetverbinding nodig.

Lespakket

Het lespakket bestaat uit 3 lessen. Les 1 en 3 nemen één lesuur in beslag. Les 2 bevat aanzienlijk meer opdrachten en neemt twee uren in beslag. De lessen horen bij elkaar en hebben een chronologische volgorde.

Deel 2 - Uitleg over de lessen

Les 1 – Waar wil je stage lopen?

Benodigdheden

- Smartboard, computers, laptops of tablets
- Digitale of geprinte lesbrieven
- Papier, (kleur)potloden, stiften, lijm, tijdschriften

Over deze les

In deze les denken leerlingen na over zichzelf en hun toekomst. Wat zijn hun kwaliteiten en welke werkzaamheden en beroepen horen daarbij? Vervolgens kijken ze welke stageplek daar het beste bij past. Bespreek ook met de leerlingen waarom stage lopen zo belangrijk is.

Vragen en opdrachten

1. **Maak een moodboard over jouw kwaliteiten**

Soms kun je met plaatjes, kleuren en kreten meer uitdrukken dan met 1000 woorden. Deze opdracht is heel geschikt voor leerlingen die hun kwaliteiten nog niet goed onder woorden kunnen brengen. Bespreek de moodboards na afloop met de klas of laat leerlingen in groepjes op elkaars moodboard reageren.

2. **Jouw kwaliteiten**

Bespreek deze opdracht eventueel eerst klassikaal en laat leerlingen voorbeelden geven van de genoemde kwaliteiten. Daarna maken ze individueel deze opdracht.

3. **Jouw top 3 kwaliteiten**

Deze 3 kwaliteiten neemt de leerling mee in zijn of haar CV, zie hiervoor les 2, opdracht 4.

4. **Welke kwaliteiten horen bij welk beroep?**

Als leerlingen geen beroepen weten, laat ze dan zoeken op www.bekijkjetoekomstnu.nl

5. **Waar wil je stage lopen?**

Let op: op bekijkjetoekomstnu.nl staan alleen mbo-stages. Leerlingen kunnen ook op Google Maps kijken welke bedrijven en instellingen in de buurt gevestigd zijn.

Les 2 – Hoe krijg je een stageplek?

Benodigdheden

- Smartboard, computers, laptops of tablets
- Digitale of geprinte lesbrieven
- Papier, (kleur)potloden, stiften

Over deze les

In deze les gaan uw leerlingen aan de slag. Ze oefenen een telefoongesprek, maken een CV en doen een elevatorpitch. Alle opdrachten zijn gericht op jezelf presenteren en laten zien wat je in huis hebt.

De 8 opdrachten passen waarschijnlijk niet allemaal in een lesuur. Misschien is er tijd om een extra lesuur aan de opdrachten te besteden. Maar u kunt ook een paar opdrachten laten vervallen, bijvoorbeeld opdracht 4 (motivatiebrief) en opdracht 7.

Vragen en opdrachten

1. **Hoe vind je een stageplek?**

Bespreek deze opdracht eventueel eerst klassikaal en zet de leerlingen daarna alleen of in groepjes aan het werk. Geef als huiswerkopdracht mee: je vraagt aan minimaal 3 mensen uit je omgeving welke bedrijven of instellingen misschien een stageplek hebben.

2. **Bellen**

Laat de leerlingen twee aan twee het telefoongesprek oefenen. Tijdens het gesprek zitten ze met de ruggen naar elkaar toe. U kunt ook twee leerlingen naar voren halen en de rest van de klas laten observeren. Bespreek naderhand wat wel en niet goed ging.

Suggestie: als een leerling 'echt' belt naar een bedrijf of instelling en het spannend vindt, ga er dan naast zitten om te coachen.

3. **Jezelf voorstellen**

Laat de leerlingen twee aan twee het voorstelgesprek oefenen.

4. **Maak een CV**

Bekijk eventueel klassikaal het filmpje en de voorbeeld. Vraag aan leerlingen wat ze bij Werkervaring en Interesses/hobby's willen invullen. Daarna maken ze hun eigen CV.

5. **Schrijf een motivatiebrief**

U kunt deze opdracht eventueel klassikaal bespreken en het schrijven van de motivatiebrief als huiswerk meegeven.

6. **Bereid je goed voor op het kennismakingsgesprek**

Laat leerlingen individueel deze opdracht maken. Bespreek daarna de vragenlijstjes klassikaal en nodig ze uit hun vragen voor te lezen.

7. **Wat doe je wel en wat doe je niet?**

Bekijk eventueel klassikaal het filmpje en bespreek het na aan de hand van de volgende vragen:

- Wat viel jou op aan dit sollicitatiegesprek?
- Wat vond je goed gaan?
- Hoe zou jij het doen?

8. **Elevatorpitch**

Bij voorkeur stap 1 en 2 individueel laten uitwerken. Stap 3 laten oefenen in groepjes van 4 .

Les 3 – Wat heb je geleerd?

Benodigdheden

- Smartboard, computers, laptops of tablets
- Digitale of geprinte lesbrieven
- Papier, (kleur)potloden, stiften

Over deze les

In deze les verdiepen leerlingen zich in hun stage. Ze houden gebeurtenissen en leermomenten bij in een logboek en maken een reflectieverslag. Door terug te kijken op hun stage, maken ze bewuster gebruik van hun ervaringen. Die kunnen ze dan weer gebruiken bij een volgende stage of nieuwe stappen in hun loopbaan.

Vragen en opdrachten

1. **Maak een logboek**

Laat een paar leerlingen hardop in de klas het verhaal over hun eerste stagedag voorlezen. Bespreek deze verhalen klassikaal.

2. **Lastige situaties**

Bespreek een aantal lastige situaties in de klas en laat leerlingen reageren op de oplossingen die ze bedacht hebben.

3. **Reflectieverslag**

Nodig leerlingen uit om hun reflectieverslag te presenteren in de klas. Bespreek hun stage-ervaringen met de klas. Zo leren de leerlingen van elkaar.

Deel 3 Informatie voor scholen

1. Hoe bouw je een stage-bestand op?

Leerlingen zoeken zelf een stage-bedrijf maar het lukt lang niet altijd om een geschikte stageplek te vinden. Scholen helpen dan mee met zoeken. Meestal is er wel een lijst met stageadressen aanwezig maar voor een solide stage-bestand ontbreekt vaak de tijd. Toch kunt u met behulp van een relatief kleine tijdsinvestering een toekomstbestendig stage-bestand opbouwen.

Champs on Stage heeft hiermee veel ervaring en geeft een aantal tips hoe u dat slim kunnen aanpakken:

1. Geef om te beginnen prioriteit aan het opbouwen van een stage-bestand.
2. Informeer ouders over het belang van stage lopen en maak gebruik van de contacten die ze zelf met bedrijven en instellingen hebben.
3. Kijk via Google Maps welke bedrijven en instellingen in de omgeving van de school gevestigd zijn.
4. Maak een bel-lijst en verdeel de potentiële stage-bedrijven over een groepje docenten.
5. Neem contact op met de directeur, locatiemanager of stagebegeleider van het bedrijf en vraag of er mogelijkheden voor samenwerking zijn. Check of bedrijven voldoende begeleiding kunnen geven.
6. Noteer van elke actie de relevante gegevens in een Excel-sheet.
7. Onderhoud contact met stage-bedrijven, ook nadat leerlingen hier stage hebben gelopen (relatiebeheer).

2. Hoe maak je effectief gebruik van stage-bezoeken?

Stagebezoeken zijn een uitgelezen moment om aandacht aan leerlingen te geven en hun stage-ervaringen te bespreken. Algemene vragen die tijdens zo'n gesprek aan bod kunnen komen zijn:

- Wat vind je van je stage?
- Welke werkzaamheden doe je hier? Beschrijf eens een stagedag.
- Welke beroepen of banen ben je hier tegengekomen?
- Welke opleiding denk je dat daarvoor moet doen?
- Zie je jezelf hier in de toekomst werken?
- Hoe is de stagebegeleiding?
- Hoe gaan mensen hier met elkaar om? Hoor je erbij?

3. Waarom reflecteren zo belangrijk is

Leerlingen die stage lopen, komen in aanraking met beroepen en opleidingen. Met behulp van loopbaanreflectiegesprekken ontwikkelen ze een (beter) zelfbeeld, opleidingsbeeld en toekomstbeeld.

Reflectiegesprekken voeren betekent:
Luisteren – Samenvatten - Doorvragen

Bespreek ook een (leuke) stage-ervaring aan de hand van de volgende vragen:

1. Situatie	Bespreek een concrete ervaring.
2. Taak	Hoe ging dat? Wat moest je doen?
3. Actie	Hoe heb je dat aangepakt? Waarom? Met wie werkte je samen?
4. Resultaat	Wat was het resultaat? Hoe was de reactie?
5. Reflectie	<i>Wat heb je geleerd van deze situatie? Had je dit verwacht? Wat had beter gekund? Is dit vaker tegen je gezegd? Wat zou dit kunnen betekenen?</i>
6. Afspraak	Hoe kun je meer informatie over dit werk verzamelen? Wanneer ga je dit doen?

Tips voor een effectief gesprek:

- Ga in dialoog.
- Durf stiltes te laten vallen.
- Neem een concrete ervaring als uitgangspunt.
- Wees een OEN: Open, Eerlijk en Nieuwsgierig.
- Laat OMA thuis: Oordelen, Meninge en Adviezen.
- Stel kleine en behapbare vragen.
- Vraag door en vat af en toe samen in andere woorden.
- Erken de ander – spreek dromen en ambities niet tegen.
- Waardeer sterke kanten, waarden en toekomstbeeld.
- Geef betekenis door te relateren aan andere situaties.
- Stimuleer tot nadenken en vooruitkijken naar volgende keuzes.
- Laat een leerling zoveel mogelijk in eigen woorden conclusies trekken en spreek vervolgstappen af.
- Vergeet niet te lachen!